

ІНФОРМАТИКА ТА ПРОГРАМУВАННЯ

Тема 11. Множини

Множини

- Тип множини використовують у задачах, у яких має значення тільки належність або неналежність елемента деякій множині.
- В основному реалізація множин у програмуванні повторює відомі операції та відношення для множин у математиці.
- Множини, є такими, що змінюються (mutable).

Носій типу множина

- Множина позначається включенням її елементів у фігурні дужки через кому.

$\{x_1, \dots, x_n\}$.

- Порожня множина позначається `set()`, щоб уникнути плутанини зі словниками.
- Нехай множина M є носієм типу елементів t .
- Тоді носієм типу множини елементів типу t буде $M_s = 2^M$ – множина всіх підмножин множини M .

Основні операції для множин

Операція	Опис
$\{x_1, \dots, x_n\}$	Створити множину з елементів x_1, \dots, x_n
<code>set()</code>	Порожня множина
<code>set(x)</code>	Перетворення x у множину (x повинно належати типу, що ітерується)
$a b$	Об'єднання множин $a \cup b$
$a \& b$	Перетин множин $a \cap b$
$a - b$	Різниця множин $a \setminus b$
$a \wedge b$	Симетрична різниця множин a та b
<code>len(a)</code>	Довжина a – кількість елементів у множині
<code>min(a)</code>	Найменший елемент множини a
<code>max(a)</code>	Найбільший елемент множини a
<code>a.copy()</code>	Повертає копію множини a

Основні відношення для множин

- Для множин визначено відношення з $\text{Rel} = \{==, !=, >, <, >=, <= \}$ а також in , not in .
- Відношення $a == b$ означає рівність множин.
- Відношення $a != b \equiv \text{not } (a == b)$.
- Відношення $a < b$ означає включення множини a у множину b .
- Відношення $a <= b$ означає нестроге включення множини a у множину b .
- Відношення $a > b \equiv b < a$.
- Відношення $a >= b \equiv b <= a$.
- $x \text{ in } a == \text{True}$, коли x входить у a
- $x \text{ not in } a == \text{True}$, коли x не входить у a

Основні інструкції для множин

- Для множин визначено присвоєння та виведення.

a = b, print(a)

- Введення не визначено, тому треба вводити множину поелементно.
- Визначено також цикл по всіх елементах множини

for x in a:

P

Приклад

- Перевірити, чи складаються 2 рядки $s1$ та $s2$ з одних і тих же символів. Тобто, чи справедливе твердження, що кожний символ $s1$ входить у $s2$ та кожний символ $s2$ входить у $s1$.

Додаткові операції для множин

Операція	Опис
<code>a.union(b)</code>	Об'єднання множин $a \cup b$, те ж саме, що й $a b$
<code>a.intersection(b)</code>	Перетин множин $a \cap b$, те ж саме, що й $a \& b$
<code>a.difference(b)</code>	Різниця множин $a \setminus b$, те ж саме, що й $a - b$
<code>a.symmetric_difference(b)</code>	Симетрична різниця множин a та b , те ж саме, що й $a \wedge b$

Додаткові відношення для множин

Відношення	Опис
<code>a.isdisjoint(b)</code>	True, коли перетин a та b – порожня множина, те ж саме, що й $a \& b == \text{set}()$
<code>a.issubset(b)</code>	Чи є a підмножиною b , те ж саме, що й $a \leq b$
<code>a.issuperset(b)</code>	Чи є b підмножиною a , те ж саме, що й $b \leq a$

Додаткові інструкції для множин

Інструкція	Опис
<code>a.add(x)</code>	Додає елемент x до множини a
<code>a.remove(x)</code>	Видаляє елемент x з множини a . Якщо елемента немає у множині, - дає помилку
<code>a.discard(x)</code>	Видаляє елемент x з множини a , якщо цей елемент є у множині
<code>a.pop()</code>	Видаляє довільний елемент з множини a . Якщо множина порожня та в ній немає жодного елемента, - дає помилку
<code>a.clear()</code>	Видаляє всі елементи з множини a
<code>a.update(b)</code>	Оновити a значенням об'єднання a та b . Те ж саме, що й $a = a \cup b$
<code>a.intersection_update(b)</code>	Оновити a значенням перетину a та b . Те ж саме, що й $a = a \cap b$
<code>a.difference_update(b)</code>	Оновити a значенням різниці a та b . Те ж саме, що й $a = a - b$
<code>a.symmetric_difference_update(b)</code>	Оновити a значенням симетричної різниці a та b . Те ж саме, що й $a = a \oplus b$

Незмінні множини frozenset

- У Python окрім звичайних множин є також множини, що не змінюються (immutable), frozenset.
- Для створення такої множини треба писати `frozenset(t)`, де `t` – вираз типу, що ітерується.
- Для `frozenset` визначено всі ті ж основні операції, відношення та інструкції, що й для звичайних множин `set`.
- Також визначені додаткові операції та відношення, наведені вище.
- Не визначені тільки додаткові інструкції.
- `frozenset` можуть фігурувати у виразах разом із звичайними множинами. При цьому результат виразу буде того типу, до якого належить перший операнд операції (`set` або `frozenset`).
- `frozenset` використовують тоді, коли множина після створення не змінюється і потрібна більша швидкодія у порівнянні з використанням звичайних множин `set`.

Множиноутворення

- Множиноутворення (set comprehension) – це вираз, результатом якого є множина.
- Множиноутворення схоже на спискоутворення та словникоутворення.
- Вираз має такий синтаксис:

`{e(x) for x in t if F}`

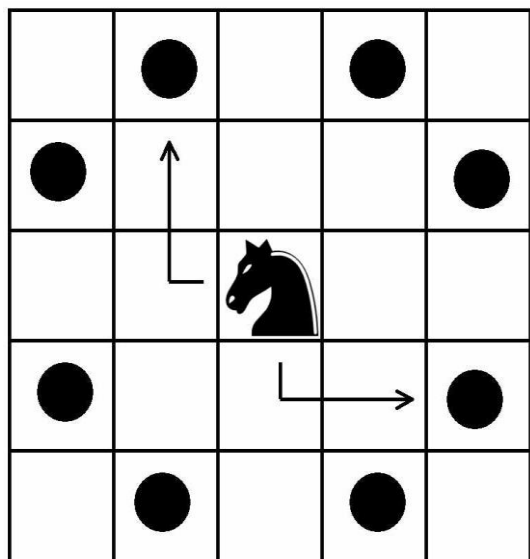
- де $e(x)$ – вираз, t – вираз типу, що ітерується, F – умова.
- Python вибирає всі x з t , які задовольняють умову F , додає у множину $e(x)$ та повертає отриману множину.
- Якщо умова F відсутня, то `if F` опускають.

Приклад «Тур коня»

- «Тур коня». Знайти шлях шахової фігури «кінь» з поля шахової дошки (x, m) на поле (y, k) , де x, y - вертикалі (позначаються літерами від a до h), m, k - горизонталі (позначаються цифрами від 1 до 8).
- Програма, яку ми розбирали у попередній темі, знаходила шлях коня, але цей шлях був неоптимальний через вибір наступного ходу, починаючи з початку списку ходів.
- Побудуємо програму, яка буде знаходити більш оптимальний шлях.

Приклад «Тур коня».2

- На i -му кроці будуємо граничну множину полів шахової дошки, яких кінь може досягти з початкової позиції за i кроків.
- Коли у множину потрапляє кінцеве поле, йде повернення до початкової позиції з побудовою шляху.

2	3	4	1	2	1	4	3
3	2	1	2	3	2	1	2
2	3	2	3		3	2	3
3	2	1	2	3	2	1	2
2	3	4	1	2	1	4	3
3	2	3	2	3	2	3	2
4	3	2	3	2	3	2	3
3	4	3	4	3	4	3	4

Резюме

- Ми розглянули:
 1. Множини: носій, основні операції, відношення та інструкції для множин.
 2. Додаткові операції, відношення та інструкції для множин.
 3. Множини, що не змінюються.
 4. Множиноутворення.

Де прочитати

1. A Byte of Python (Russian) Версія 2.01 Swaroop С Н
(Translated by Vladimir Smolyar),
<http://wombat.org.ua/AByteOfPython/AByteofPythonRussian-2.01.pdf>
2. Марк Лутц, Изучаем Python, 4-е издание, 2010,
Символ-Плюс
3. Python 3.4.3 documentation
4. Бублик В.В., Личман В.В., Обвінцев О.В..
Інформатика та програмування. Електронний
конспект лекцій, 2003 р.,
5. http://www.python-course.eu/python3_sets_frozensets.php